

Látták Jézust - 3.
Simeon és Anna (Lk 2,25-38)

Nem minden bibliaolvasó különös érdeklődésére számíthat Simeon és Anna története. Pedig két idős emberről van szó, akinek megadatott az a kiváltság, hogy a betlehemi pásztorok és a napkeleti bölcsek után megláthatták Isten Fiát, a megszületett kis gyermeket. Korai keresztény tanítók feltűnően sokat szóltak, írtak, prédikáltak róluk, mint bizonyosságot tevő tanúrók. Vajon van-e számunkra ma is érvényes üzenetük?

1.

352 évvel ezelőtt koldusok számára fenntartott sírba tették a 17. század híres festőjét, Rembrandtot. Hitelezői sietve az odújába törtek, abban a reményben, hogy hátha adósságai törlesztése képpen valamit még megmenthetnek. És megdöbbenve álltak meg a festőállványon függő kép – a mester valószínűleg legutolsó munkája – előtt: Simeon az isteni gyermekkel a templomban. Ehhez a mai ígéhirdetéshez igen sok tudós és mélyenszántó tanulmányt olvastam el erről a templomi jelenetről, de annak üzenetét egyik sem tudta olyan mélyen megragadni, mint Rembrandt. Hadd mondjam el a képpel kapcsolatos felfedezéseimet! (A világhálón a kép Rembrandt címszó alatt megtalálható!)

Lukács tudósításának megfelelően, a sötét háttérű képen hárman vannak: Simeon, Anna és Simeon karján a bepólyált kis Jézus. Simeon alakja tölti be nagyjából a teret: öreg, fáradt arcú, őszszakállú prófétaalak ő. A Szentlélek megjelentette neki, hogy addig meg nem hal, amíg meg nem látja „az Úr Krisztusát“, vagyis a Messiást, akit egyébként „Izrael vigasztalásának“ is neveztek. És arra készítette, hogy menjen el éppen akkor a templomba, amikor a Gyermeket körülmetélés céljából vitték oda. Vágya és álma valóra vált: ott a karján a Megígért. Most már akár meg is halhat.

Közelebbről megfigyelve észrevehetjük, hogy a Gyermek a karján fekszik, de nem a kezében. Két keze a pólya alatt kulcsolódik imádságra vagy talán inkább, mintha – a pólyáson túl – valami Más után nyúlna. Simeon nem fogta meg, nem ragadta magához, nem vette birtokba a Gyermeket. Mert azt csak „befogadni“, szívesen látni lehet. Erre utal az is, hogy az öregember tekintete nem szegeződik a Gyermekre, hanem túl lát rajta. Az ének, amibe belekezd, a Gyermek küldőjének, ajándékozójának szól: „Mostan bocsátod el, URAM, szolgádat, beszéded szerint békességgel...“ Ha azért a pólyás alatt kinyúló kezek imádságra kulcsolódnak, akkor Simeon előképe a hívő embernek, aki nem a maga igyekezete és szorgalma árán elért eredményre tekint, hanem ő megajándékozottja Istennek. Ezt f o g a d j a b e, de nem tekinti tulajdonának. Boldog, hogy szemei láthatják a Gyermekbe rejtett üdvösséget, de tudatában van annak, hogy „ezt m i n d e n n é p szeme láttára“ adta Isten.

Simeon a Jézust közvetlenül látók egyike lett. Számára beteljesedett, amit hosszú életén át kitartóan remélt. Tanulhatnak tőle mindazok, akik minden eszközzel „bírní“ szeretnék Jézust és legszívesebben előírnák neki, mitévő legyen. Azok a türelmetlenek, akik túl lassúnak találják, ha Isten beavatkozik az életükbe. Mint azok is, akik már nem is kíváncsiak az „Úr érkezésére“. És mi maiak, akik már leszoktunk, vagy rá se szoktunk a várakozásban rejlő lehetőségek kiaknázására. Idekívánczik a meglepetés nagy távlata is, amit a költő is megpróbált rögzíteni: „Amikor elhagytak/ mikor a lelkem roskadozva vittem/ Csöndesen és váratlanul/ Átölelt az Isten... És

megvakultak hiú szemeim/ Meghalt ifjúságom/ De őt, a fényest, nagyszerűt/
Mindörökre látom“ (Ady: Az Úr érkezése).

2.

Simeon alakja betölti szinte a képet, de ha jobban megnézzük, az öreg ember valószínűleg nem is lát. S akkor viszont vakon elmondott örömteljes ujjongása még csak nagyobb súlyt kap, ha azt mondja, hogy „meglátták szemeim üdvösségedet“. Milyen lehetett ez a „meglátás“? Olyan, amiről már Ézsaiás is így jövendölt: „...megjelenik az Úr dicsősége, l á t n i fogja minden ember egyaránt...“ (Ézs 40,6) Vagy amiről az evangélista vallott boldogan: „...és l á t t u k az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal“ (Jn 1,14) L á t á s , amely nem fizikai szemek dolga, hanem a szívet és lelket elárasztó, belső bizonyosság ügye.

S ha igaz, hogy Rembrandt ezt a csodálatos művét élete nyomorúságos végén csaknem vakon alkotta meg, akkor elmondhatjuk, hogy mintegy önarcképpel van itt dolgunk. Élete folyamán nem hagyott neki nyugtot ez a bibliai jelenet és sok változatban mindig újra meg újra visszatért hozzá. De amikor külső látása kezdte cserben hagyni, valami egyedülállót alkotott, belső látásra bízva magát és vakon. Ezt fejezte ki az alkotás sötét hátterén eláramló ragyogással és fénnel.

Amit a szem nem láthatott, azt bőven pótolta a pólyában, élettől duzzadó Gyermekről áradó világosság. Hiszen ő megjelent „világossággul a pogányoknak ...“, hogy később be is vallja: „Én vagyok a világ világossága...“ (Jn 8,12) Visszaszorította a sötétséget és ráhullott Simeonra. Atélhette a halál felé haladó öreg így – a vészesen terjedő sötétség ellenére is – hogy „Benne élet volt és az élet volt az emberek világossága...“ (Jn 1,4).

Megszületett a Gyermeke, Simeon öröme határtalan, mert „szívében“ született meg Krisztus. Rembrandt kortársa, Angelus Silesius ezt így öntötte szavakba: „Ezerszer megszülethet a Krisztus Betlehemben, de te örökre elvesztél, ha a szívedben nem született meg.“ Ez a titkok titka, amit csak a hívő szív bír elviselni.

3.

A félig vak Simeon és az egészségtől duzzadó, bepólyált Gyermek mellett ott van még Anna prófétaasszony is. Simeon mögött áll, szinte belőle nő ki. Alakjából szinte semmit nem láthatunk, csak kendővel beárnyékolta fél arcát. Anna tekintete viszont egyenest a Gyermekre szegeződik és mélységes nyugalmat áraszt. Az asszony tekintete ez, akinek nem adatott meg az anyaság öröme. De érzi, hogy Simeon az igazán vártat tartja a karján, akiért ő egy életen át olyan buzgón imádkozott. Mint prófétának, joga és kötelessége volt Isten üzenete felől kérdezni és azt tolmácsolni. Böjtölve és imádkozva. Most ő is társa lett Simeonnak: az egyik rendíthetetlen v á r a k o z á s s a l , a másik szüntelen i m á d k o z á s s a l ment elébe az érkező üdvösségnek. Simeon á l d j a az Istent, akinek Anna h á l á t adott. Mondjuk azt, hogy a Gyermek megszületésének ez a két feltétele: a töretlen várakozás és a meg nem restülő imádkozás? Csak ezzel lehet bejutni a Gyermek fénykörébe és részesülni abban.

Célhoz értek mindketten. S utólérhetetlenül finom és mindent elárasztó a fény, amely összeköti őket a Gyermekkel. Ennek mit sem árthat a mögöttük leselkedő sötétség, amely az életüket annyiszor fenyegethette, akár a koldusbotra jutott festő Rembrandtét. Mindenki meghalt körülötte, hitelezői üldözték, tanítványai cserben hagyták, de ő nyomorúságos odújában, szinte utolsó erejével mégis elérkezett a

világosságba. Ebbe „ölte“ bele a fény, a beteljesülés, a melengető ragyogás utáni végső, fáradt sóhaját. Ösztönösen érezte, hogy amit egy életen át keresett, ebbe az isteni fénybe márthatta bele az ecsetét. Benne életre kelt a statikusnak tűnő helyzetleírás: „A nép, amely sötétségben lakott, nagy világosságot látott és akik a halál földjén és árnyékában laktak, azoknak nagy világosság támadt“ (Mt 416). Ugye, szabad feltételeznünk, hogy a fény és világosság festőjét is ez fogadta magába?

„De őt, a fényest, nagyszerűt / Mindörökre l á t o m ...“ Mert nem a szemek döntik el, hogy mit láttak, hanem a szív. Ilyen „látó“ szívért könyörögjünk. Reményteljes várakozással és meg nem lankadó imádkozással. Mielőtt elnyelne bennünket a fenyegető sötétség, amely világunkat szakadatlanul környékezi. Ámen

Gémes István

Ajánlott ének:

*Kelj fel, öltözz fénybe/ Földnek kereksege/ Nézd, miként ragyog rád/ Az új csillag fénye/
A kegyelmes Isten/ nem hagyta elveszni/ népét a sötétben.*

Imádság:

*Urunk, világunk külső sötétje nehezedik ránk.
Kérünk, űzd el és vidd diadalra bennünk az igaz életet, hogy mint várakozó és
imádkozó tanítványaid, fényhozók lehessünk világunkban. Ámen*